

KURIKAN KAUPUNKI KOULUKULJETUSPERIAATTEET

Sivistyslautakunta 20.9.2022 § 73

Oikeus koulukuljetukseen

Perusopetuslain (628/1998) § 32 mukaan oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun koulumatka on pitempi kuin 5 km. Tämä koskee myös esiopetuksessa olevaa, jonka matka kotoa tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä vastaavasti esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen on yli 5 km. Maksuton kuljetusetu ei koske kuljetuksia varhaiskasvatukseen.

Kurikan kaupungin erikoisedut

Kurikan kaupunki myöntää laista poiketen maksuttoman koulukuljetuksen esioppilaille sekä 1-4 -luokkien oppilaille jo silloin, kun näiden koulumatka ylittää 3 km. Kaikki kuljetusta tarvitsevat esioppilaat anovat kuljetusta esiopetushakemuksen yhteydessä. Kouluun ilmoittautuessa ei tarvitse anoa kuljetusta erikseen, jos on matkan pituuden perusteella oikeutettu koulumatkaetuu.

Koulumatkan mittaaminen

Koulumatka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotiportilta koulun piha-alueen portille.

Poikkeus koulukuljetusoikeuteen

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen perusopetuslain § 32 mukaan myös silloin, kun matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. Mikäli huoltajat haluavat vedota tällaiseen poikkeukselliseen koulukuljetusoikeuteen, heidän tulee anoa kuljetusta perusteluineen ja lisäselvityksineen kaupungin verkkosivuilta löytyvällä lomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella opetuspäälliköltä ja esioppilaan kyseessä ollessa varhaiskasvatuspäälliköltä.

Oppilaan terveydentilaan vedottaessa on aina toimitettava liitteenä lääkärinlausunto, jossa esitetään arvio oppilaan selviytymisestä koulumatkastaan. Poikkeus terveydentilasta johtuen myönnetään aina määräaikaisena.

Mikäli kuljetusta anotaan petoeläinten aiheuttaman uhkan johdosta, tulee hakemuksen liitteenä olla kartalle merkityt petoyhdyshenkilön todentamat ajankohtaiset ja toistuvat havainnot. Koulumatkaa arvioidaan kokonaisuutena huomioon ottaen petohavainnot, koulumatkan pituus, mahdollinen kävelytysmatka autoonnousupaikalle, maasto-olosuhteet ja oppilaan ikä. Petoeläinuhan aiheuttamasta mahdollisesta koulumatkan vaarallisuudesta johtuen kuljetus myönnetään harkinnanvaraisesti määräaikaisena.

Kahdessa osoitteessa asuminen

Jotkut oppilaat ovat yhteishuoltajuudessa asuen ajoittain kummankin huoltajan luona. Tällaisessa vuoroasumisessakin oppilaalla on vain yksi virallinen väestörekisteritiedoissa oleva asuinpaikka, jonka perusteella lähikoulu sekä mahdollinen koulukuljetusoikeus määräytyy.

Lapsen vuoroasumista koskevaan sopimukseen on lapsen huolto- ja tapaamisoikeudesta annetun lain (190/2019) mukaan kirjattava, kumpi koti ilmoitetaan lapsen viralliseksi asuinpaikaksi. Huoltajien tulee tarvittaessa itse vastata kouluun kuljettamisesta oppilaan mahdollisesta toisesta asuinpaikasta.

Matka autoonnousupaikalle

Kurikan kaupungissa noudatetaan terveyden edistämisen periaatteita. Pääsääntöisesti kaikki kuljetusoppilaatkin kulkevat aina osan koulumatkastaan kuljetusreitin varteen. Reitit suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti kokonaisuutena toimivuus ja taloudellisuus huomioon ottaen lähtökohtana oppilaiden kuljettamistarpeet. Näin ollen oppilaat kulkevat kuljetusreitille eripituisia matkoja. Kunta on kuitenkin määritellyt pysäkillä kuljettavat enimmäismatkat. Oppilaan matka autoonnousupaikalle voi esiopetuksessa olla enintään 1 km ja perusopetuksessa enintään 3 km.

Koulukuljetuksen järjestäminen

Opetuksenjärjestäjä järjestää koulukuljetukset lakia noudattaen haluamallaan tavalla. Kuljetusmuotona voi olla joko linja-auto tai taksi, joskus myös molempien yhdistelmä, jolloin oppilas joutuu vaihtamaan autoa määritellyssä paikassa. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreittiin.

Kuljetusoikeudesta tiedottaminen

Oppilas saa tiedon kuljetusoikeudesta esikoulun/perusopetuksen alkaessa ja mahdollisissa muutostilanteissa Wilma-järjestelmän kautta. Tällöin hänelle osoitetaan myös autoonnousupaikka. Tiedot kirjataan Primus-oppilastietojärjestelmään.

Lähikoulun määrääminen

Opetuspäällikkö määrää kunkin oppilaan lähikoulun, joka on normaalisti oppilaan kodista maantieteellisesti lähin koulu. Joskus lähikouluksi voidaan kuitenkin määrätä muukin koulu oppilaan yksilöllisistä tarpeista johtuen, jotta opetus saataisiin tarkoituksenmukaisesti ja oppilaan edellytysten mukaisesti järjestettyä. Joissakin yksittäisissä tapauksissa lähikouluksi voidaan määrätä muu kuin lähin koulu siksi, että koulukuljetus saadaan sujuvammin järjestettyä. Tällaisissa opetuksen järjestäjästä johtuvista syistä oppilaalla on mahdollisuus saada koulukuljetusetu, mikäli kuljetukseen tarvittavat ehdot täyttyvät.

Oikeus koulunkäyntiin toissijaisessa koulussa

Huoltajat voivat perustellusta syystä anoa koulun vaihtamista lähikoulusta ns. toissijaiseen kouluun vapaamuotoisella hakemuksella opetuspäälliköltä. Päätös on yleensä myönteinen, joskin muutaman erikseen määritellyn koulun kohdalla on mahdollisuus tehdä myös harkinnanvarainen päätös. Näistä oppilaasta ja huoltajista itsestään johtuvista syistä koulua vaihdettaessa ei kuljetusetua pääsääntöisesti myönnetä, vaan huoltajat joutuvat järjestämään ja kustantamaan itse kaikki oppilaan koulukuljetukset. Näin on pääsääntöisesti niissäkin

tapauksissa, joissa oppilaalla olisi ollut kuljetusoikeus hänelle alun perin osoitettuun lähikouluun.

Oheiskuljetettavat

Kurikan kaupunki järjestää koulukuljetuksen ainoastaan niille oppilaille, joilla on lain mukaan tai kaupungin myöntämän erikoisedun mukaan oikeus kuljetukseen. Osalla reiteistä koululaiskuljetuksiin voidaan ottaa linja-autolipun hinnalla myös muita matkustajia, mikäli autossa on tilaa.

Peruskoulun suorittaneiden oppivelvollisten koulukuljetus

Peruskoulun suorittaneet toisen asteen oppivelvolliset opiskelijat eivät saa koulukuljetusetua, mutta heillä on oikeus koulumatkatukilain (48/1997 § 3) perusteella Kelan koulumatkatukeen yli 7 km:n matkalta. Kunnilla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta toisen asteen oppilaitoksiin, mutta tällaisia vuoroja on kuitenkin yleensä jonkin verran tarjolla.

Kuljetusmääräykset

Koulukuljetuksiin sovelletaan tieliikennelakia (729/2018) sekä alkolukkolakia (730/2016). Kuljetuksissa kaikki oppilaat käyttävät turvavyötä. Linja-autossa voidaan kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Kaikille avoimena henkilöliikenteenä toteutettaviin reitteihin sovelletaan tieliikennelain § 141 mukaisia kuormitusmääräyksiä.

Käyttäytyminen koulukuljetuksessa

Oppilaan tulee saapua ajoissa kuljetukseen, sillä kuljettajan ei tarvitse odottaa myöhässä olevaa oppilasta. Kuljetus voi puolestaan tulla pysäkillä enintään 15 minuuttia sovitusajan jälkeen olematta varsinaisesti myöhässä. Jos kuljetus ei syntyneen ennalta arvaamattoman poikkeustilanteen vuoksi saavu, tulee oppilaan palata kotiinsa ja ottaa yhteys kouluun. Koulumatkalle tulee pukeutua säänmukaisesti ja kiinnittää vaatteisiin riittävät heijastimet tai käyttää heijastinliiviä. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Kuljetuksessa noudatetaan puolin ja toisin hyviä tapoja. Kuljettaja kuuluu koulun oheiskasvattajiin. Hän on myös velvollinen pitämään autossa järjestystä kuljetuksen aikana, jotta kaikkien matkanteko sujuisi turvallisesti. Kiusaamistapauksista kuljettaja tekee ilmoituksen koululle. Oppilaan tulee puolestaan ilmoittaa kaikista koulumatkaan liittyvistä ongelmista omalle opettajalleen. Perusopetuslain § 29 mukaan koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen tai niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koulun järjestyssääntöjä ei sovelleta koulumatkoilla, eikä koulumatkoilla tapahtuneista teoista voida määrätä perusopetuslaissa säädettyjä kurinpidollisia seuraamuksia. Rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausoikeudellinen vastuu voi kuitenkin tulla kyseeseen koulumatkalla tapahtuneesta teosta.

Liikuntavälineiden kuljettaminen koulukuljetuksessa

Turvallisuuden takaamiseksi sukset tulee kuljettaa suksipussissa tai vähintään sauvojen kanssa tarkoitukseen soveltuvilla pidikkeillä niputettuina. Luistimet tulee kuljettaa teräsuojineen kestävässä kassissa, ei helposti rikkoutuvassa muovipussissa. Myös muut mahdolliset liikuntavälineet tulee pakata niin, ettei niistä aiheudu vaaraa matkustajille tai kalustolle.

Koulukuljetusten käyttäminen ns. kaverivierailuihin

Maksutonta koulukuljetusta ei ole luvallista käyttää muuhun kuin kodin ja koulun välisiin matkoihin. Oppilaiden vierailut esimerkiksi kavereiden luona tapahtuvat omalla ajalla ja huoltajien vastuulla.

Odotusaika

Jokainen oppilas voi joutua joskus odottamaan kuljetusta. Suunnittelussa pyritään kuitenkin oppilaiden tasapuoliseen kohteluun. Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Ennen koulupäivän alkua opetuksen järjestäjällä ei ole oppilaan valvontavelvollisuutta.

Poissaolot

Etenkin erilliskuljetuksessa olevien yksittäisten kuljetettavien huoltajien tulee ehdottomasti ilmoittaa kuljetusoppilaan poissaolosta suoraan kuljetusyrittäjälle, jotta kuljetus ei hakisi oppilasta turhaan. Puhelinnumeron saa kuljettajalta kuljetusjakson alkaessa. Huoltajien on tarkoituksenmukaista ilmoittaa tilanteen mukaan myös muista poissaoloista turhan odottelun välttämiseksi.

Tapaturmat

Koulumatkalla sattuneista tapaturmista tulee ilmoittaa kouluun, jossa ohjeistetaan asian hoidossa. Opetuksenjärjestäjän vakuutus on voimassa myös koulumatkoilla

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla ei ole oikeutta kuljetukseen.

Lisätietoja:

Taloussihteeri Marko Stenius, puh. 044 723 1009

Logistiikkasuunnittelija Lauri Saarinen, puh. 040 158 2518.